

Č. j. JGPT/01906/2024

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti žáků

Zpracovává se dle vyhlášky č. 72/2005 Sb. , ve znění pozdějších předpisů, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízení a dle vyhlášky č. 27/2016 Sb , ve znění pozdějších předpisů, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Školní neúspěšností žáka rozumíme žáka prospěchově velmi slabého, kterému hrozí z důvodu neprospěchu předčasné ukončení studia před vykonáním závěrečné či maturitní zkoušky. To je následně spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvoje sociálně patologických jevů. U některých žáků jsou typické zároveň časté absence i neomluvené hodiny. Obecně se jedná o žáky, kteří jsou hodnoceni v klasifikačních obdobích klasifikačním stupněm nedostatečný (ve čtvrtletí se tento výsledek jeví jako pravděpodobný) anebo z různých příčin nemohli být ve více předmětech hodnoceni, aniž by k tomu měli závažné zdravotní důvody. Mezi ohrožené žáky řadíme i ty, u kterých došlo mezi klasifikačními obdobími k výraznému snížení prospěchového průměru. Tito žáci jsou vyhodnocováni na čtvrtletních pedagogických radách na základě zpráv třídního učitele a pedagogická rada doporučuje vhodné postupy pro další práci s těmito žáky. Na výstupu se za neúspěšného žáka považuje ten, který neudělal maturitní /závěrečnou zkoušku nebo je opakuje.

Příčiny školní neúspěšnosti:

Velkou roli hraje domácí zázemí žáka, odlišné sociokulturní prostředí, nezájem ze strany rodičů, neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné domácí přípravě a docházce do školy, problémy ve vztazích v rodině. Někdy se i sám žák chce co nejdříve z nevhodného rodinného prostředí osvobodit a stát se finančně samostatným. Vliv mají samozřejmě i morálně volní vlastnosti žáka a jeho osobnost – nedostatek motivace, vůle, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace, snížená inteligence, poruchy paměti apod. U některých žáků vedou k neúspěšnosti časté krátkodobé absence, jinde může jít o opravdu závažné zdravotní problémy s dlouhou souvislou absencí. Žák může mít problémy i ve vztazích ve škole, se spolužáky, s učitelem. Rovněž může být ohrožen sociálně patologickými jevy. Aktuálně v posledních školních letech může mít vliv i distanční výuka, kde žák nezískal potřebné kompetence k úspěšnému pokračování ve studiu.

Rizikové faktory vzniku školní neúspěšnosti:

Z dlouhodobých zkušeností z práce s těmito žáky na naší škole lze vytipovat rizikové oblasti, kde je třeba se na žáky z pohledu strategie předcházení zaměřit. Jedná se o žáky přestupující z jiných škol, žáky opakující, žáky procházející náročnou životní či rodinnou situací, žáky se zdravotními problémy závažnějšího charakteru a žáky s poruchami učení a chování. V rámci prevence školní neúspěšnosti je nutné tyto žáky cíleně vyhledávat, sdělovat si vzájemně získané informace mezi pedagogickými pracovníky.

Řešení školní neúspěšnosti:

Základem řešení je vzájemná spolupráce všech zúčastněných, kteří mohou se žákem pracovat – to jsou učitel, třídní učitel, výchovný poradce (VP), metodik prevence, pracovníci školských poradenských zařízení a rodiče.

Zákonní zástupci u nezletilých žáků musí být vždy včas informováni, zpravidla na konci každého čtvrtletí a seznámeni s možnostmi nápravy ze strany školy a s doporučeními pro domácí práci se žákem.

Prvním krokem je sestavení podpůrných opatření 1. stupně, pokud nejsou dostačující, je zákonnému zástupci navrženo vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně.

U žáků s diagnostikovanými speciálními vzdělávacími potřebami škola zpracuje žákovi vhodná podpůrná opatření. Ta jsou volena individuálně na základě doporučení poradenských zařízení.

U ostatních žáků:

- zjištění příčin neúspěšnosti (pozorováním jako diagnostickou metodou, rozhovory se žákem a zákonnými zástupci, analýzou rozhovorů a formulováním možností náprav), zjištění učebního stylu žáka
- nabídka doučování, konzultací, pomoc k nalezení nejvhodnějšího učebního stylu pro daného žáka
- vytvoření plánu k doplnění či zvládnutí učiva, zpracování dílčího harmonogramu, aby žák získal pocit, že lze vše zvládnout (zejména u žáků s vysokou absencí)
- zadávání pravidelných úkolů v přiměřeném rozsahu pro domácí přípravu žáka
- umožnit plnění zadaných úkolů i ve volných hodinách ve škole, poskytnout k tomu i školní pomůcky, počítač apod.
- užívat motivující metody hodnocení žáka, poskytování formativní zpětné vazby – hodnotit co žák umí, čeho dosáhl, v čem se zlepšil a snažit se najít něco pozitivního i u nejslabších žáků, posilovat sebedůvěru žáků, pracovat s chybou jako samozřejmou součástí procesu učení
- pravidelný kontakt s rodiči žáka, je-li tam zájem i z jejich strany
- pracovat s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do kolektivu
- při selhání výše popsaných opatření pak motivovat žáka k opakování ročníku

Pravidelně každé čtvrtletí vyhodnocovat na pedagogické radě situaci ve vzdělávání žáků, konkretizovat žáky ohrožené školní neúspěšností, dohodnout k nim potřebné strategie a seznámit s tím zákonné zástupce žáků.

V Ostravě 2. 9. 2024

Ing. Monika Kocháňová

v. r.